

VĚSTNÍK
SOKOLSKÉ ŽUPY
KOMENSKÉHO

Ročník XIII. V Uh. Hradišti, v lednu 1932. Číslo 1.

Lide československý!

V dnešní chmurné, těžké, ale zároveň také dějinně významné době dovršuje se 100 let nad chvílí, v níž se zrodil jeden z buditelů a tvůrců svobody československého národa, Dr. Miroslav Tyrš. Zní to právě jako hlas osudu, že Tyršův rok nastává v době tak svízelné, neboť Tyrš to byl, který československému národu, tehdy porobenému, nepřestával stavěti příklad malého, ale zdatného národa hellenského a důvody i příčiny, které tento národ přivedly na vrcholek soudobé vzdělanosti, k plnému rozkvětu všech sil a schopností i k úspěšné obraně svobody.

V Tyršově pojetí života a společnosti lidské nalézáme také lék pro dnešní dobu a radu, co dále činiti:

„Povšechná známka společnosti choré a zvrhlé je ta, že sobětnost rozmafilá se samoklamnou lží v ní převládá. Kde však jádro života zdravé jest, tam platí celek částem nade vše, tam není místa pro zradu, netečnost a sketnost, jen o prospěch osobní a vlastní záchranu sobětně dbalé a v době rozhodné úsilí části šlechetně mařící; jen tam je možno, by nikdo nesměle neb zrádně neodstoupil, by celý národ stál a setrval jako rek jediný, o jehož neprůlomné brnění roztříští se nakonec meče vražedné. Jen národ zdravý též národ branný jest. Zbroj každé pěsti! Zřízení válečné! Stokrát, tisíckrát to budiž řečeno! Avšak k nástroji a k ústroji především též junstvo a mužstvo zdatné a úhodné! Kdo v dobách války ubránit hodlá národ svůj, ten po čas míru již proti vši vloudivé zkáze životní musí na stráž stát, ten mečem plamenným upíry a netopýry na každém poli drf a rozprašuj! Budiž to řídicí

hvězdou i našeho konání, našeho náboženství a svrchované zasvěcení všeho života!"

Poslušno příkazů mistrových vychovává Sokolstvo již 70 let své příslušníky k obětavé práci ve prospěch celku a k plné zdatnosti tělesné, duševní i mravní, a to volně a svobodně, v bratrské lásce a svornosti, podřizujíc zájem jednotlivců zájmům národního celku. Ukázkou výchovných cest i výsledků sokolské práce bude IX. slet všesokolský v Praze, který je uspořádán na oslavu 100. výročí narození Tyršových za účasti svazu „Slovanské Sokolstvo“.

Slet, který kromě toho také dá práci nezaměstnaným a zaměstná rovným dílem všechny příslušníky Sokola, kteří se ho účastní, tedy nejen že práce vyžaduje, ale i skutečně dává. Slet jasně prokáže, že při této práci mají úspěch jen ti, kteří celý svůj život postaví na základnu mravnosti, zdravotní, hospodárnosti a bratrské lásky. Slet má v této době skoro dějinný význam, obdobný významu události z dějin řeckých, kterou Tyrš líčil při prvním sokolském sletu. Když totiž Xerxes v čele perských vojsk přeplul Helespont a dostal se až do Řecka, podivil se, že v době tak hrozně a nebezpečné Řekové pořádali svůj hod olympijský. Avšak jeden z mudrců v jeho vojstě podle slov Tyršových mu odpověděl: „Běda, proti jakým to mužům vedl jsi nás, kteří nikoliv o bohatství, nýbrž o statečnost spolu závodí a sílu mužnou výše než poklady světa cení!“

Nuže, to buď též význam IX. sletu všesokolského, to je smysl jeho uspořádání a důvod, pro který je podnikána všechna mnohostranná práce jemu věnovaná.

K této práci i k výsledkům této práce, na velké sletové slavnosti zveme bez rozdílu každého co nejsrdečněji.

Vedení svornou a nadšenou prací k vysokému cíli, silní důvěrou v sebe a doufajíce, že těžká doba spojí nás všechny ve společný svaz důvěry v kladné hodnoty naší národní povahy, jsme přesvědčeni, že se podaří naše dílo a co víc, že se nám podaří ukázat i cesty, nikoli, jak na chvíli zapomenouti na nesnáze a bidu dne, ale jak je trvale zdolávat a jak nad nimi vítězit.

Tam svět se hne, kam se síla napře!

Nazdar!

Předsednictvo Československé obce sokolské.
Výkonný výbor IX. sletu všesokolského v Praze.

Věc sokolská, jak ke všem stavům a vrstvám se obrací, znamená prozatím tolik, co tělesné a z části i mravní vychování a šlechtění všeho národa československého, odchování jeho k síle, statečnosti, ušlechtilosti a brannosti zvýšené, a musí tudíž hledět, aby koncem veškerý lid octnul se v okruhu jím.

Dr. Miroslav Tyrš.

O ústrojí spolkovém.

Sokol Pražský vydal v r. 1883 na oslavu 20. výročí svého trvání Památník a požádal i br. Dr. Mir. Tyrše o příspěvek, a to o článek „O ústrojí spolkovém“. Právě v době, kdy jednoty konají valné hromady a kdy i náš Věstník věnuje 1. číslo našemu zakladateli, Dru Mir. Tyršovi, chci podati výňatek z onoho článku, poněvadž ještě je nemnoho těch, kteří jej znají.

Dr. Mir. Tyrš píše: „Redakce Památníku požádala mne, abych k historickým článkům, jež podnik její zdobí, přidružil pojednání druhu jiného, abych jakýs vzor spolku sokolského stručnými črtami zde vylíčil. Marné dokazoval jsem, že vzor ten v stanovách a řádech jednoty naší slovy lapidárními označen jest. Odvětinu mi, že stanovy ty pouhým suchoparem jsou. Marně stěžoval jsem si, že neskonale vděčnější látky dějepisné jiným se rozdaly, že Památník při rozdělení jich na nejstaršího pamětníka zapomněl Odpověď zněla, že se tak s chválou stalo, an spolustrůj e dějin nikdy nestranným vypravovatelem jejich býti nemůže. Pro úkol ten že nalezeno dosti sil jiných, velmi způsobilých, kdežto článek „O ústrojí spolkovém“ mému péru vyhrazen býti musil.

Marné jsem se bránil, nebylo zbyť. Chtěl-li jsem v Památníku zastoupen býti — a oni počítali zchytrale, že sokolské mé srdce nedopustí, abych zde scházal, musil jsem vzít, co mi nechali a vytknuli.“

A nyní tedy začíná:

„Na dvou zásadách spočívá každá společnost životná a trvalá, jež volnost a kázeň všude se jmenují. Volnost svou osvědčujeme tím, že řády nutné sami si stanovíme a dle potřeby je měníme tím, že pokud trvají, samoděk jim se podrobujeme. Volnost změny jest co do všech částí podstatných, především při členstvu veškerém, kázeň a řád představují ve spolcích našich dva soubory členstva vyšlé a jemu zodpovědné, o nichž zde stručně pojednati chceme.

Výbor jest první z nich, on vyšel přímo z valné hromady, při něm jest, jakmile ona se rozešla, přirozeně moc a právo nejvyšší. On bdí nad zachováním stanov a řádů, on tresce a chválí, on rozsuzuje spory v jednotě, usnesením jeho podrobuje se s úctou členstvo veškeré.

Avšak autorita jeho jest založena v přesném konání povinností mu vytknutých, ona musí spočívati na práci skutečné a úspěšné. Práci tu koná on společně v poradách společných, na jejichž pravidelnosti též zdar života spolkového v kusech důležitých závisí, on koná ji mimo to jednotlivými členy svými, jimž určité obory činnosti světuje, obory, jež každý z nich se svědomitou péčí dopodrobna zastávati musí, aniž by v kruh druhého zasáhal. Každý spolek domáhá se účelu svého prostředky různými.

nými, mezi nimiž prostředky hmotné jak v životě jednotlivce, tak v životě spolkovém vždy důležitý úkol zastávají.

Mimo předstávání a vykonávání nejvyšší autority mravní jest to vyhledávání a správa hmotných prostředků těch, jež především výboru náleží. „Správním výborem“, tak nazývej se on vždy s uvědoměním a s hrdostí. Více než pravidlem jiný spolek vymáhá spolek sokolský nákladu hmotného. Nájem místností, její osvětlení a čištění, nářadí rozmanité a dobré, bez něhož cvičení vzkvétati nemůže, úprava šatny, opravy občas nutné, to vše vyžaduje bez odporu prostředků značnějších. K tomu přichází, že časem jak jinde, tak též u nás na skromnou třeba odměnu platných sil vyučovacích neb alespoň fidičích pomýšleno býti musí. Nutnost ta objeví se jen tím více, čím více snaha naše v duchu časovém se povznese. Doba naše odvrací se od povrchního a měnivého diletantismu na polích veškerých a žádá všude již odborníků, již věci své práci a pozornost stálou věnují. To znamená stálou ztrátu času, ztráta času zase ztrátu hmotnou, jež opět náhrady vymáhá, byť i přízní okolností nejedny výjimky se vyskytly. Nezapomínejmež nakonec, že žádný spolek pro všechny možné případy zabezpečen není, pokud svou vlastní budovu si nepostavil, z níž nižádná libovůle jednotlivce, nižádné změny místních poměrů jej více vypověděti nemohou.

Toť celá řada okolností závažných, úkolů důležitých, jež zajisté každý výbor správně jasně si uvědomí a kteréž nikdy se zřetele pustiti nemůže. Zřídka bude lze jim všechněm najednou vyhověti, vždy však musí být snaha k tomu obrácena, aby znehla všeho, což zde ovšem jen naznačeno býti mohlo, v míře úplně se dosáhlo.

V spolicích našich musí všechny třídy společnosti české zastoupeny býti, již proto, aby úkolu svému hmotně a mravně vůbec dostáti mohly, již proto, že věc naše jest věcí pro celý národ určenou a důležitou. Toť teprv spolek v každém smyslu úplný, v jehož členstvu žádná z velkých podstatných tříd společnosti národní neschází, kde všechny navzájem se zušlechťují a mravně se povznášejí. Jest z části podstatné též záležitostí výboru, aby všechny ty živly spolku získal, i bude zejména tam, kde spolek v zárodcích se nalézá, přední jeho péče k tomu obrácena.

Jest arci někdy nepřekonatelných poměrů a překážek místních v šosácké netečnosti jistých tříd ke všem svěžejším projevům života národního založených. Tam nezbude než posvátný plamen věci sokolské i těmi skromnými prostředky na živu udržeti, jež právě na snadě jsou.

Jest přirozeno, že výbor celkem ze starších a zkušenějších členů jednoty se volí. Je-li spolek sám ústrojím životným, jest v něm především rozum spolku a mozkový nástroj jeho ztělesněn. On uvažuje zrale, přemítá chladně, nechť jinak krev se bouří, svaly se stahují a čivy rozechvěně pohrávají. Jemu sluší rozvaha

a klid; při každém sváru náhledů neb osob budiž blaho spolku jediným konečným jeho zřetelem! Nestrannost nezvratná rozsuzujž spory veškeré!

Klid panujž především v poradách při práci společné, klid v rozvaze, jenž rychlost v prodlení nevyklučuje! Týkáť se ona především práce rozdělné, kterouž výbor jednotlivými členy svými koná, jimž určité obory činnosti byl přidělil.

Je-li výbor mozkiem v ústrojí spolkovém, jest jednatel, jest jeho náměstek myšlenkou v mozku tom. Jak myšlenka, jsouť oni předvídaví a všude přítomní, jak myšlenka vyřizujíť oni důležitosti veškeré, jejichž souhrn ve zprávě jednatelské jasně se obráží.

Pozorností vtělenou jest zapisovatel, jemuž nižádné slovo neujde. Běda, kdo výrazy své sobě nerozvázně volí, smysl jak nesmysl zvětňuje on se stejnou věrností a neodvolatelně v protokolech svých!

Jak paměť představy, tak drží pokladník s pevností stálou peníze spolkové a vzorný jich přehled v knize pokladní. Jak dobrá jasná paměť ničím se nezmate, tak nedá se on ni nejkrásnější frázi ošálit. On drží houževnatě měšec jednoty, by v chvíli důležité pohotově byl a ruku rozevřel, i v tom podoben paměti dobré a spolehlivé, jež v pravý čas nikdy nám neselže.

Spořádanost myšlenek jest podporou paměti, podporou pokladníka jesti pilný účetní.

Mysl esthetickou představuje hospodářský správce s dozorcí nářadí. Jak svítí oko jeho, když podlaha a okna tělocvičny po pilném drhnutí opět se blýskají aneb když dokonce po překonání tuhého odporu opět jednou se mu podařilo, aby budova zvenčí i uvnitř v nátěru obnoveném, v panenské čistotě se zaleskla! Hrdě kráčí on pak s dozorcí a s inventářem v ruce dvanácti, kde nářadí opět v čistotě se leskne.

Svědomím výboru jestiť nakonec starosta jeho, svědomím, jež kárá i povzbuzuje. S pozorností klidnou naslouchá on čtení protokolu schůze minulé a číní v mysli aneb též na malém lístku k tomu záznamy svoje. Úsměv jeho jest odměnou tomu, kdo povinnosti mu uložené řádně dostál. Pocit neblahý prochvívá toho, kdo nevykonal, co schůze předešlá mu uložila. Oko starostovo mezi čtením protokolu významně k němu pozdvížené, klidný dotaz po čtení učiněný, poznámka v mezích důstojnosti kousavá působí tu víc než dlouhé a vášnivé výčitky jinými činěné. Svědomí hryzlo a hříšník po druhé se polepší. Avšak starosta není jen starostou výboru, občas vstoupí on též v tělocvičnu samu a životný její ruch a přesvědčí se zrakem zkoumavým, zda všichni, jimž věc zde vésti náleží, přítomní jsou, zda povinnost svou dochvilně konají, zda k nutné volnosti též kázeň náležitá v míře dostatečné všude se druží. Mysl soudná nepotřebuje tu vyšetřování příliš dlouhého, pozorný pohled na obraz celkový, na hlavní podrobnosti jeho, na postup, řád a způ-

sob, kterým on se mění, může v době krátké k ustálení úsudku opodstatněného jí dostačit.

Toť vede nás v střed činnosti sokolské, kde druhý závažný činitel: polkový, sbor cvičitelský, své působíště má. O sboru, jeho významu a důležitosti v životě spolkovém psáno tolikráte na místech různých, že nemnohý pokyn zde postačí.

Pravil jsem, že v naší době ochotničení na žádném poli již stačiti nemůže, že věk náš vymáhá všude sil odborně vzdělaných. Na nich především záleží též spása, stálá, nekolísající činnost spolků sokolských. Nuže, ve sboru cvičitelském odchovávají se síly ty. Tam, kde sbor cvičitelský náležitě zřízen jest, nemůže jednota brzy odumírat, brzy zas k novému životu se křísit. Zde třeba podat v přednáškách theoretických silám nově přibraným krátký, jasný nárys naší české soustavy sokolské, při jejímž tvoření přehlednost právě proto k prvním zřetelům náležela, aby sdělení její žádných obtíží způsobiti nemohlo. Zde třeba vychovat Sokoly právě, kteří by jiným za vzor sloužili. Povahou věcí jest již vyloučeno, aby jednotlivci, celkové látky cvičební nedbajíce, výkony jednotlivé dle náklonnosti zde si obírali a při tom snad namnoze k pouhým úspěchům zevním přihlíželi. Stejněměrné cvičení sboru na všech nářadích hlavních, s přihlížením ke všem druhům cvičebním, toť v ohledu vyučovacím přední úkol cvičitelské hodiny, z níž všechen ostatní pravý ruch cvičební ve spolku vychází.

Touto snahou široce založenou a důstojnou vypěstují se na cvičišti samém zároveň mužové z ohledů věcných za věcí samou jdoucí, pravého významu jejího si vědomí.

Všestranný vývoj těla, všestranné vyčerpání materiálu cvičebního sborem veškerým, vypěstování jak síly, tak obratnosti a odvahy, budiž zde heslem společným, dle něhož činnost veškerá se řídí.

Cvičení v tomto duchu pojaté vyvinuje nejen tělo k zdatnosti úplné, ono jeví mimo to též účinky vyšší. Všestranný harmonický vývoj těla jest snahou bez ohledu na zisk hmotný neb na úspěchy zevní, snahou čistě ideální, a každá snaha ideální šlechtí a povznáší i činí nás schopnými také v jiných směrech nad všednost se povznášet a ideálních cílů se domáhat.

Zde jak v celé činnosti sborové učí se mladý muž, při každém úkolu mu vytknutém, zároveň velikému pojmu povinnosti, jenž žulový základ každé velké zdravé a životní společnosti tvoří. V každý den dochvilně přicházet, i když vedro zemdlívá, i když vichřice s deštěm o závod buší a burácí, i když radovánky jinam nás lákají, již v tom jest živel, jenž vůli naši tuží a upevňuje. A k tomu v přesně stanoveném řádu nastoupit, žádnému cvičení se nevyhýbat i to, co proti chuti jest, s touze nepoddajnou snahou zkoušet, právě s obtížemi houževnatě zápasit, na každém nářadí se stejnou jarou horlivostí cvičit, každému výkonu plnou pozornost a tutéž nevyčerpateľnou, neúnavnou křep-

kost věnovat, toť výborná škola vytrvalosti, sebezapření, zdatnosti a myslí opravdově mužné, jež každým dnem povahu naši zdokonaluje, tříbí a v ocel kuje, jež v pevném těle zároveň též charaktery pevné odchovává a tím teprv úkol, spolkům našim vytknutý, dovršuje.

V tom srozmou jest stejnoměrná vycvičenost sboru též vážným mravním momentem, ona teprve jest důkazem snahy věčné, opravdové a hlouběji založené, bez níž by věc sokolská jen skrovné ceny měla a nejvyšší hodnoty své postrádala. Sbor cvičitelský není žádným nahodilým souborem příležitostných umělců, v němž ten tomu, jiný zase jinému kusu by se naučil, on jest v sobě celkem ústrojným a jednotným, jenž tělesně a mravně za jedním cílem spěje, jenž k ryznosti snahy ve všem navzájem se podobá a nejvyšších ctností možných stále se doplná.

Sbor takto odchovaný bude též způsobem podobným na členstvo jemu svěřené působit, je příkladem a slovem týmže směrem povzbuzovat a řídit a spolky tímto duchem vedené budou celému národu k prospěchu nejvyššímu sloužit. Z nich vyjdou mu po tisících jinochové ideálního vznětu schopní, mužové statní a charaktery pevné, věrní sobě, věrní každé věci, kteréž v prospěch celku byli se oddali, schopní sebezapření, jehož každý cíl vyšší vymáhá. Jen ten národ může pak životem zdárným žít a zdárně obstat, v němž každý jednotlivec cílům společným se podřizuje, jim, kde třeba, oběti přináší, sebe zapíratí dovede, slovem, národní svou povinnost všude bez rozpaků koná.

A článek nadšené Tyrš končí těmito slovy: „S obdivuhodným pudem srdce nadšeného tužil národ náš již při prvním zjevení se spolků sokolských tento vysoký jejich účel, směr a cíl. S jásotem neslýchaným šel on proto praporům našim vstříc všude v ústřety a vítal s myslí slavnostně povznesenou a rozechvěným v zástupech bezčetných již první příchod náš!“

Tak si Tyrš představoval ústrojí sokolské: správní výbor, cvičitelský sbor a jednotlivé činovníky. V článku jeho jsou nejkrásnější perly pro činovníky jednot, jimiž se mají řídit. Tak pevný dal základ našemu vedení a v tomto článku připomínal, jak pracovati v jednotách jednotlivými činovníky, aby myšlenka sokolská rostla a mohutněla.

My dnes po 70i letech vzpomínáme svého velikého zakladatele s hlubokou úctou a láskou. — Co vše Sokolstvo za těch 70 let života vykonalo, jistě mu slouží ke cti. A kolik věrných duší sokolských obětovalo myšlence sokolské celé životy, aby rostla a mohutněla a národu odchovala pravé reky! Jak hrdí jsme na ně! — Nebýti však zdravého jádra myšlenky a pevného základu, nikdy tak by se nerozšířila po celém světě.

Budou-li jednoty a činovníci pamětlivi slov v článku předeslaném a povedou-li v tomto duchu Tyršově své členstvo, porosteme dál a splníme všechny tužby naše, vlasti i národa. A to je ten velký odkaz Tyršův.

Olda Sudek.

Za zemřelým vůdcem.

Smutná zpráva nesla se československými městy, městečky a vesnicemi v pondělí 11. ledna, že zakladatel a starosta Československé obce sokolské a svazu »Slovanské Sokolstvo«, JUDr. Josef Scheiner, vydechl svou šlechtinou duší, několik měsíců po svých sedmdesátinách. Tehdy všichni členové sokolských jednot doma i v zahraničí přáli mu pevného sokolského zdraví, jak ve svém dopise nejlépe vyjádřil president Masaryk, žel, toto přání se nestalo skutkem. Tím více pocítujeme ztrátu našeho drahého vůdce, že odešel nám v době příprav na IX. slet všesokolský v Praze, jímž měly vyvrcholiti letošní slavnosti Tyršovy.

Dr. Scheiner zapsal se do paměti Sokolstva svou prací pro rozvoj myšlenky sokolské po všech stránkách, neboť v jeho osobnosti a činnosti máme takřka zobrazeny sokolské osudy od let 80ých 19. století. Jako žák Tyršova tělocvičného ústavu pro hochy vyrůstal pod přímým vlivem Tyršovým, vypomáhal mu při řízení časopisu »Sokol«, zúčastnil se I. všesokolského sletu v roce 1882. Když pak Dr. Tyrš hledal úlevy v práci sokolské, aby posílil své chatrné zdraví, předal povinnosti redaktora časopisu »Sokol« a náčelníka pražského Sokola svému žáku Scheinerovi, čímž označil ho za nejschopnějšího pro tyto úkoly. Po tragické smrti Tyršově s bratrem Rixim odjel Dr. Scheiner do Oetzu, aby pomáhal pátrati po tělesných pozůstatcích Tyršových, a když bylo nalezeno mrtvé tělo Tyršovo, přivezl tajně do Prahy balzamované jeho srdce.

V roce 1889, kdy byla ustavena Obec sokolská, stal se Dr. Scheiner jednatelem tohoto sokolského ústředí, po deseti letech náměstkem starosty a pak jejím starostou, a když v roce 1908 ustavil se Svaz slovanského Sokolstva, Dr. Scheiner byl povolán v jeho čelo. Jako vůdce Sokolstva zúčastnil se mnoha sokolských výprav do ciziny, z nichž zejména byla to první výprava Obce sokolské do Ameriky v roce 1909.

Za války světové Scheinerova účast v Maffii přinesla českému odboji domácímu i zahraničnímu soustředění všech prací revolučních. Rakouská vláda viděla v Dru Scheinerovi představitele revolučního hnutí, proto zatkla ho v květnu 1915 a uvrhla ho do vídeňské věže smrti. Když byl Dr. Scheiner po čase propuštěn, pracoval dále na podpoře domácího i zahraničního odboje v Maffii a od jara 1918, v předtuše blížícího se nového života národního, připravoval vojenský odboj, jenž uskutečnil se 28. října toho roku. Jest jeho dílem, že vojenský převrat v Praze vykonal se poměrně velmi lehce a nekrvavě. Není dosud náležitě doceněna práce, kterou Dr. Scheiner vykonal při budování československé armády jako první velitel československé branné moci a pak jako její první generální inspektor.

Práce Dra Scheinera vzpomínají však také jiná sdružení československá. Byl Dr. Scheiner dopisovatelem do právnických

časopisů, předsedou Slovanského klubu, spoluzakladatelem Svazu osvětového, Národní rady, Husovy společnosti, Českého srdce, spolku Krematorium, Volné myšlenky československé, Spolku pro postavení pomníku mistru Janu Husovi a j. Jeho přičiněním Sokol pražský zakoupil Husův rodný domek v Husinci, a rovněž jeho dílem byla československá pomoc balkánským Slovanům v jejich bojích proti Turkům v roce 1913.

Po světové válce očekávaly Dra Scheinera nové velké úkoly sokolské. Bylo to ustavení Československé obce sokolské, byl to velký sokolský vojenský zákrok proti Maďarům. Byl to v roce 1920 VII. slet všesokolský za těžkých poměrů hospodářských, slet, o němž anglický spisovatel Steed se vyjádřil, že je větším divem světa, než poslední ze sedmi divů historických. Rok 1926, rok VIII. sletu všesokolského, jest zrozením svazu »Slovanské Sokolstvo«, jehož starostou opět byl zvolen Dr. Scheiner. Dějiny IX. sletu všesokolského budou mluvit o velkých přípravách Scheinerových pro tento slet a o vzpomínkách na zemř. vůdce, jehož jméno bude vždy vyslovováno s úctou hned vedle jména Tyršova.

Čím byl Dr. Scheiner Sokolstvu československému jako jeho starosta, poznali jsme nejlépe za světové války, kdy v duchu husitských bojovníků a v zásadách Tyršových a Fügnerových československé legie vykonaly dílo hrdinské pro zdar našeho zahraničního odboje. President Masaryk, Dr. Beneš i jiní vynikající účastníci toho odboje nejednou ve svých pamětech zdůraznili, čím sokolská myšlenka přispěla ke zdárnému výsledku naší revoluce. A že naši legionáři sokolsky byli tak vychováni, jest jisté v prvé řadě zásluhou zesnulého našeho vůdce jako starosty všeho Sokolstva, jenž byl vždy na pravém místě.

Dr. Scheiner jako starosta Československé obce sokolské může být vzorem každému Sokolu, jenž učení Tyršovo zná a jenž podle něho žije a jedná nejen v Sokolovně, nýbrž i v rodině a na veřejnosti. Četné vzácné vlastnosti, jako rozvaha, prozíravost, nezdolná důvěra, neochvějná vytrvalost, krajní obětavost, oddanost a láska k práci sokolské, osobní skromnost, odmítající od sebe jakoukoli zásluhu, přesnost v jednání, vlídnost ke každému bratru, společensky sebe nížko postavenému, toté vlastnosti které zdobily zesnulého vůdce sokolského, jimiž může být každému z nás vzorem muž celého, pravého Sokola.

Zemřel náš starosta, jeho tělesná schránka prošla očištěním plamenem, ale duch jeho žije dále v bratrstvu sokolském, které z vděčnosti ke jménům svých zakladatelů Fügnera a Tyrše připojí jméno třetího budovatele a šířitele sokolství, bratra Dra Scheinera. Čest jeho památce!

Ant. Konečný.

Kde stanutí, tam smrt, jen ruchem žijeme, jen činnost každým dnem opěťovaná život a volnost nám zabezpečuje. Ba, není hoděn, by žil, kdo jinak smýšlí; a předčít musí, kdo sám má vůdcem být!

Dr. Miroslav Tyrš.

Ed. Klicpera:

Jak budeme uskutečňovati náš program.

1. V roce 1932 je práce vzdělavatelů určena těmito úkoly: jubileum Tyršovo, slet, zdravotvěda a životospřáva, organizace sokolských divadel, zvýšení úrovně sokolských zábav a výchova umělecká.

2. Oslavy Tyršovy, jubilejní rok Tyršův. Práce zde má svůj vlastní program, který se postupně provádí, při čemž, pokud na nás připadá, spolupracujeme. Ve vydávání spisů Tyršových se pokračuje (vyšly dosud 3 svazky Sokolského archivu) a je úmyslem postupovati tak, aby do dvou let bylo vydáno všechno. Literatura o Tyršovi byla rozhojněna dalšími pracemi. Ve »Sbírci sokolských přednášek« vyšly práce Dr. A. Pechláta: Tyršův sokolský tělocvík a J. Pelikána; Dr. Miroslav Tyrš, jeho život a dílo. Ve sbírce »Sokolská knihovna«, vydávané Moravským legionářem v Brně, vyšla knížka Dr. Jos. Kudely: Tyrš a Masaryk. L. Jandásek vydal knižně studii: Dr. Miroslav Tyrš, učitel demokracie (Brno, nákl. revue »Červená a bílá«). »Sokolský vzdělavatel« věnoval letos opět celé číslo (7.) Tyršovi a oslavám Tyršovým a sleduje stále rozvoj a postup příprav na rok Tyršův.

V září minulého roku ve všech jednotách bylo promluveno o životě a díle Tyršově. Leckde se podařilo vzbudit zájem širší veřejnosti a ustavit v různých místech výbory pro uctění památky Tyršovy, v nichž se účastní zástupci nejrůznějších spolků, škol i úřadů.

Ve všech těchto směrech práce budeme nyní pokračovat dál a pronikavěji. Budeme se zejména snažit, aby nejširší veřejnost byla zaujata a aby byla dobře zpravena o Tyršovi, o jeho díle a o významu jeho pro náš národ a stát. Husova škola pro vyšší vzdělání a národní výchovu v Praze, Komenského vyšší lidová škola v Brně a Vyšší škola lidová v Bratislavě zařadily přednášky o Tyršovi do svého pořadu. Okresní osvětové sbory, městské osvětové sbory a místní osvětová sdružení leckde již uspořádaly lidové přednášky o Tyršovi ve svých kursech a lidových školách. Budeme se snažiti pomocí našich bratří a sester, kteří jsou členy těchto spolků, aby se tak stalo všude.

Jedná se na příslušných místech o to, aby veškeré školství v republice, od vysokých škol až po školy obecné, účastnilo se vhodným způsobem v tomto roce Tyršově oslavě a přispělo k vyzvednutí a poznání díla Tyršova a jeho významu.

V rámci naší činnosti v jednotách, okrscích i v župách použijeme každé příležitosti k tomu, abychom šířili poznání a pochopení Tyrše ve všech složkách našeho bratrstva. V řadě žup i jednot byly už konány školy, věnované Tyršovi. Uspořádáme je tam, kde dosud nebyly, po případě novými dalšími výklady doplníme tam, kde už uspořádány byly. V »Sokolském vzděla-

vateli* byl článek o Tyršových seminářích (č. 7.) — ukázal, jak lze pracovat. V témže čísle bylo otištěno několik návrhů na uspořádání Tyšova večera. Bylo ukázáno, jak může i loutkové divadlo svému obecenstvu povědět něco o Tyršovi.

Proslovy letošního roku a příštího roku lze téměř krok za krokem vzpomínat vzniku a uskutečňování myšlenky Tyršovy.

Veškeré zde v jednotlivostech uvedené úsilí musí mít a má jeden jediný konečný smysl a cíl: oslavu Tyršovu především vnitřní v jednom každém členu bratrstva sokolského; sokolsky myslet, cítit a sokolsky ve skutečnosti žít, Tyrše, Tyršovo sokolství vlastním životem, celou bytostí vyznávat a učit. To především, neboť jen tak pojato, žito a uplatňováno může sokolství ze Sokolů a Sokolů pronikat do všeho života celého národa. Rikáváme-li: posokolštit republiku, celý veřejný život, musíme si být při tom plně vědomi, že jediná možná, bezpečně k úspěchu vedoucí cesta je: pevné, uvědomělé, celý život pronikající a usměrňující sokolství jednotlivců.

3. Oslavy Tyršovy po vnějškové stránce vyvrcholují IX. sletem. Slet bude výslednicí a projevem všeho sokolského žití, chtění a snažení. Jsme důležitou složkou v přípravě velkého tohoto díla. Mravní příprava všeho členstva a dorostu je naším úkolem, který musíme plnit svědomitě, neúnavně spolu s cvičitelstvem. Často už bylo připomínáno, že otázka dobrého vzájemného poměru a spolupráce cvičitelů a vzdělavatelů (a rozumí se i cvičitelek a vzdělavatelek) sokolských je životní otázkou sokolskou. Byl vytyčen vzor vzdělavatele-cvičitele a cvičitele-vzdělavatele v jedné osobě: sokolského vůdce. Příprava sletová musí ukázat, jak dalece jsme schopni vzoru tomu se přiblížit.

V 8. čísle letošního ročníku Sokolského vzdělavatele je psáno o úkolech vzdělavatelových v přípravě na slet (s. Dr. M. Waitová). Tam je v jednotlivostech vytyčena práce vzdělavatele: poučování cvičenců o odpovědnosti a vytrvalosti, o smyslu malé, drobné práce jednoho každého pro zdar celku, o šetření, o vzájemné podpoře hmotné, o kroji sokolském, jeho smyslu a jeho opatření, o šíření zájmu o slet, o uplatnění zásad Tyršových: obětavosti a sebeovládání, kázně, sebezapření, bratrství, rovnosti, lásky k národu, státu a vzájemnosti slovanské.

Musíme především vstřípiti členstvu vědomí, že slet je a bude naším dílem, že roste a vyroste z nás, že bude takový, jaký ho uděláme, že jakost, tělesná, duchovní i mravní hodnota Sokolů a Sokolic, dorostenců i dorostenek, žáků i žákyň sokolských určí jakost, hodnotu a význam sletu. A nezapomeneme, že slet se koná na oslavu stého výročí narození Tyršových, že sletem chceme světu říci: »Hle, to je dílo Tyršovo, tyto květy a plody přinesla myšlenka Tyršova,« že slet po všech stránkách musí být jedinečným, něčím, čeho tu ještě nebylo.

4. Zdravověda a životospráva jsou součástí naší dlouhodobé práce. Tělovýchovné požadavky, vyslovené VII. valným

sjezdem ČOS., prakticky pro práci vzdělavatelovu znamenají: znalost lidského těla, jeho vývoje, možnosti, znalost činnosti ústrojí tělesných, uvědomování si všeho, co vývoji a práci těla a jeho ústrojí prospívá a co jim škodí — tělověda, vědění o životě, zdravotvěda. Praktickým důsledkem tohoto vědění je životospráva. Jde o základní poznatky z těchto oborů. S těmi půjdem ke všemu členstvu i k dorostu a žactvu. Zdůrazňuji: nejde o nějaké odborné, podrobné vzdělání a poučování, jde o základní poznatky a zejména o důsledky těchto poznatků, uplatňované v životě jednotlivců a v soužití lidí. Stálé zkušenosti, všimáme-li si věci, ukazují, jak málo zde právě lidé vědí o nejprostších jevech, s nimiž se setkáváme v denním životě, jak i ty vrstvy, o nichž se říká »inteligence«, mají zde nesprávné, zvrácené názory a představy. Půjde o to, aby připomínání péče o zdraví, o jeho uchování, o předcházení možným poruchám, o zvyšování zdraví a nové upevňování tam, kde poruchy nastaly, aby toto všechno měl na mysli cvičitel i vzdělavatel, aby při každé vhodné příležitosti vyvolával zájem, nutil k myšlení o těchto věcech. Pití lihovin, kouření — je nutno velmi důrazně čelit těmto nejrozšířenějším škůdcům a podryvačům všeho našeho usilování. Je pravda, že dnes mládež méně pije a kouří, ale přes to je třeba toto zdravé hnutí podporovat a zastaralým názorům čelit. Podívejte se na velikou část našich členů, na činovníky, cvičitele, vedoucí, na tyto třeba o veřejných cvičeních na seřaditých při čekání, přestávce mezi jednotlivými čísly pořadu. Poslouchejte vtípy a narážky o pití, kouření atd. — často velmi silácké a bujaré. Z toho vyplývá jediné: dát se do toho.

Uvědomělá životospráva pohlavní, výchova pohlavní, — to jsou pole, na něž musíme obrátit pozornost, kde musíme se vši opravdovostí zasadit pluky a velmi účinně orat, vzbuzovat zájem a pozornost členstva, dorostu i žactva.

Nejde o to, aby cvičitelé a vzdělavatelé byli v těchto otázkách zvláště odborně školeni a vzděláni. Stačí zatím, budou-li se na tyto věci dívat opravdově a vážně, nebudou-li je přehlížet a zlehčovat, přičiní-li se, aby ze sokolské společnosti zmizely narážky a vtípy a ze zábavných pořadů čísla založená na tom, že lidské slabosti v těchto věcech jsou jejich obsahem. Stačí dále najít lidi, (a nemusí to býti jen lékaři), kteří by chtěli a mohli při vhodné příležitosti prostě a zajímavě poučit, říci po případě několik teplých, lidsky pročitěných slov, rozčeřit mysl, dáti podnět k uvažování, k přemýšlení, podnítit touhu po poučení. Stačí dovést upozornit na vhodné knihy, letáčky, časopisy. Jak lze užít takové vzpomínky na Aug. Forela. Jak dobře mohou posloužit práce prof. Zd. Záhoře: (»Knihovna pohlavní výchovy« — B. Kočí v Praze). Máme sami také dost pomůcek. (Seznam sokolských knih, str. 41. a 42.) Vzpomeňte na přednášku br. prof. K. Weignera na jarní schůzi sboru. Jak ta křísila. (Vyšla tiskem.) Vezměte Masarykovy Mravní názory. Knihy pro kaž-

dého. Stát. naklad. Praha 1923) a vidíte, jak lze promítat biologické, tělo- a zdravotně poznatky přímo do života.

5. Po soustředění sokolského loutkářství přikročujeme k provedení sdružení sokolského divadelnictví. Divadelní odbor předsednictva vzděl. sboru ČOS. provádí tuto práci krok za krokem v župách i v jednotách. Pracuje se o vytvoření pevných řádů pro divadelní odbory jednot, o vytváření úkolů župních divadelních důvěrníků, sbírá se číselný výkaz divadelní činnosti sokolské, zakládají se divadelní knihovny, pořádají se divadelní školy. Jde o stanovení a ustálení poměru mezi divadly a divadelními odbory sokolskými a divadly a divadelními jednotami ochotnickými.

Chceme, aby při vši té práci byl brán na poradu vzdělavatel, zejména aby volba hry neděla se bez něho. Chceme, aby úroveň sokolského divadla se zvyšovala.

☐ Připravuje se příručka pro divadelní ochotníky sokolské. Vydává se »Sbírka divadelních her pro sokolské jeviště«.

Začíná sletová soutěž sokolských divadelních ochotníků.

6. Se sokolskými divadly úzce souvisejí sokolské zábavy s pořadem. Jde o zvýšení jejich úrovně. Zde zatím učiněn první krok tím, že počato s vydáváním »Sbírky programových čísel pro sokolské zábavy«, kterou pořádá br. K. Vetter. Bude v této práci pokračováno.

7. Začínáme usilovat o prohloubení péče o uměleckou výchovu. Zde je nejsvízelnější otázka lidí, pracovníků. S počátku bude se pracovat knižně. Bude se budít zájem o to, aby úprava zevního rázu měst a vesnic, stavba Sokoloven, upravování letních cvičišť a posléze i vnitřní úprava bytů, zahrad dala se vkusně, účelně a rozmyslně. Bude se o těchto věcech psát, budou uveřejňovány obrázky, plány, návrhy.

Aby znalost uměleckých děl byla větší a tím, aby mohla tato díla výchovně působit, pokusíme se o vypravení přednášek o výtvarném umění s dobrými diapositivy. Reprodukce vynikajících uměleckých děl, zejména pokud tato díla souvisejí s výtvarně kritickými a umělecky dějepisnými studii a pracemi, bude přinášeti »Jas«.

Snad přijde některým jednotám vhod i putovní výstavka nějaká buď dobrých reprodukcí uměleckých děl nebo vkusné úpravy okolí, vnějšku a vnitřku Sokoloven.

Bratři vzdělavatelé mohli by se uplatnit při volbě a úpravě výzdoby tělocvičen, sokolských místností. Máme už řadu dobrých a pěkných reprodukcí děl opravdu cenných a uměleckých, jimiž by bylo lze nahradit často nevkusné a bezcenné obrazy nebo reliéfy, získané příležitostně nebo darované, protože někde překážely.

V letošním ročníku »Sokolského vzdělavatele« začínáme si více a soustavněji všimnout hudby a zpěvu v Sokole. I to náleží k otázce umělecké a estetické výchovy. Připravuje se i pěvecká

sletová soutěž, která jistě bude pobídkou k prohloubení práce na tomto poli.

8. V závěru vracím se znovu k otázce spolupráce cvičitelů a vzdělavatelů. Čím více o věci přemýšlím a čím více ji poznávám, tím více ustaluje se mi poznání, že je to naše otázka otázek, otázka neživější. Musí vymizet z našich řad vzdělavatelé, kteří jsou postrachem cvičenců, cvičitelů a náčelníků a na druhé straně zase náčelníci a cvičitelé, kteří nedovedou o práci vzdělávací a o vzdělavatelích mluvit jinak, než s poznámkami »s odpuštěním«, »škodná«, »lampáři« a pod. To i ono je znehodnocením sokolské práce. Toho se ovšem nedosáhne jen nějakými příkazy, řády, kursy a školami. Zde je potřeba usilovné práce jednoho každého pracovníka, opravdové vůle prospět dobru věci, která je drahá všem stejně, a ne na posledním místě, opravdu bratrského citění.

Mnoho záleží tedy na jednotlivcích, jichž se to přímo týká, na určitých vzdělavatelích a cvičitelích. Ale mnoho také zmůže upřímná a uvědomělá spolupráce vedoucích výchovných činitelů našich: těch, kteří vedou, usměrňují a určují obsahově výchovu vzdělavatelů. Těm všem musí být především jasný obsah i rozsah pojmu: sokolský vůdce a podle toho musí upravovat cesty k přiblížení se tomuto vzoru.

Právě Tyršův rok, myšlení na Tyrše a o Tyršovi vede k tomu požadavku ze všech požadavků nejdůležitějšímu.

Nechť děje příští zří nás v jediném svazku sdružené a vždy věrně zase společně postupující za praporem sokolským, za praporem slovanským, v míru i zápasu, práci i boji, jedné myslí a jedné snahy za svobodu, pokrok a slavnou budoucnost Slovanstva.

Dr. Scheiner vítá Slovanské Sokolstvo na sletu v Bělehradě.

Jak se cizina připravuje na slet.

Z časopisů, vydávaných Československou obcí sokol., dovidáme se pravidelně o zájmu ciziny o IX. slet všesokolský v Praze. Jest radostno čísti tyto zprávy, neboť zřetelně napovídají, že nejsme již tak neznámi na světě, když ze všech končin chystají se na náš slet velké výpravy různých tělovýchovných spolků i jednotlivců. Musí nás na příklad těšiti zpráva Král nizozemského tělocvičného svazu, otištěná v časopise Het Turnblad pod názvem „Do Prahy v roce 1932. Bylo by to možné?“ Vyjímám z tohoto článku jen část.

„Cesta do Československa, návštěva sokolského sletu v Praze roku 1932 — víte, co to znamená? To znamená cestu do sokolské zázračné země, pamáiku, která vám zůstane po celou dobu života na tomto světě, studijní cestu, která vás zasvětili do úžasné

velikého a krásného, jež vám může poskytnouti toto mezinárodní tělocvičné hnutí.

Cesta do Prahy znamená být svědkem ohromné moci, kterou národ dovedl rozvinouti svým tělocvikem; to znamená býti svědkem tělocvičné slavnosti, jež je jedinečná ve svém rozvrhu, ve své ohromné organizaci, kterou lze nazvati vzorem dobrovolné kázně, společného smyslu a tělesné schopnosti, která si vyžaduje úcty a vznešeného nadšení pro velkou věc tělesné výchovy lidstva.

Tisíce Sokolů ze všech končin světa se v těchto dnech shromáždí v Praze na oslavu IX. sletu velkého sokolského svazu, který roku 1862 byl zřízen Drem Miroslavem Tyršem a stal se nejmohutnějším tělocvičným sdružením na světě.

My, členové Král. nizozemského tělocvičného svazu, jsme svými přáteli v Československu pozváni na tuto mimořádnou událost na poli tělocvičném. Jsme vítáni jako spolupracovníci a diváci. Bylo by možno, abychom pozvání tohoto uposlechli a aby mohutná skupina Král. nizozemského tělocvičného svazu s naší svazovou korouhví byla přítomna v ohromném průvodu gymnastů, který bude tvořiti vrchol velkého sletu v Praze? Bylo by to možné? S dobrou vůlí se všechno dokáže. Příležitost zúčastnit se této veliké slavnosti a nahlédnouti do „Turners Wonderland“ je dána všem členům našeho svazu. Cesta do zázračné země gymnastů v roce 1932? Je to příliš krásné, než aby to byla pravda. Ale možné je to, chceme-li.“

Když takto svaz tělocvičný v Nizozemsku vyzývá své členy k účasti na našem IX. sokolském sletu a prohlašuje jej za památku, která zahraničním účastníkům zůstane po celou dobu jejich dalšího života, proč bychom my, Sokolové v této zázračné zemi sokolské, neměli se těšiti na naše všenárodní svátky? Vždyť svátky tyto jsou naše, jsou naší pýchou, jsou projevem naší síly národní. Proto připravujte se horlivě do Prahy, abyste svou účastí nejen v sokolském průvodu, nýbrž i při cvičení přispěli k plnému úspěchu a zdaru letošních slavností Tyršových. Ant. Konečný.

„Ve zdravém těle zdravý duch!“ a rovněž „v silném těle silný duch!“ to budiž povždy na zřeteli našem. Národ slabochů nikam nedospěje. A pravých mužů zda jich kdy více bylo zapotřebí, než v této době chmurné a hrozivé, v níž přece zaniknouti a poddati se nechceme, a bohda nikdy se nepoddáme.

Dr. Miroslav Tyrš.

Šedesát let Sokola v Uh. Hradišti.

24. ledna vzpomínal Sokol uh. hradištský svého šedesátiletí, kdy v roce 1872 byly dány základy k sokolské jednotě u nás. Pro nezásvěcence jest jistě divné, že v Uh. Hradišti vznikla jed-

nota tak pozdě. Vysvětlíme si to těžkými poměry národnostními, za nichž město ovládala německá radnice, která bránila se všemu českému spolkovému životu jakož i českým školám. Bránila se, ale nakonec musela povolití snahám vzrůstajících se uvědoměleho českého žvilu. Bylo štěstím pro Čechy uhersko-hradištské, že v roce 1871 stal se koncipientem u advokáta Dra Jana Šroma, bývalý jednatel Sokola brněnského Dr. František Brzobohatý, jenž soustředil u nás kolem sebe několik nadšenců a počal pracovati na povolení pro zřízení jednoty. Měšťanská beseda v Uh. Hradišti byla svědkem ustavující se valné schůze 24. ledna 1872 za přítomnosti 32 členů ze 46 přihlásivších se. Od toho dne stal se Sokol střediskem národní práce ve prospěch očištění města a uvědomění širého okolí. Počáteční dějiny jednoty mluví o četných výletech na Buchlov, do Napajedel, do Uh. Ostrohu, do Zlína i jinam s prapory a v sokolském kroji, kterak výletníci byli vítáni a hoštěni, obdarovávání kyticemi a jejich prapor ozdoben věncem.

Po odchodu Dra Brzobohaťého do Lipníka ustala do značné míry činnost jednoty; poznalo se teprve, že Dr. Brzobohatý byl duší všeho života sokolského v místě. Rok 1882 byl novou vzpruhou k činnosti v jednotě. Několik bratří zúčastnilo se totiž I. sletu sokolského v Praze a po návratu na radu samého Dra Tyrše rozproudili opět činnost v jednotě, ale přesto výsledky její až do roku 1890 byly skrovné, ježto poměry pro národní práci sokolskou v místě byly stále nepříznivé. Když pak v roce 1896 přešla radnice do českých rukou, též činnost jednoty vzrůstá. V roce 1897 zřízena knihovna zábavně poučná o 130 svazcích. Roku 1899 počalo se se cvičením dorostu řemeslného, v roce 1902 ustaven ženský odbor Sokola a zahájeno cvičení žen. Ze 41 členek bylo 23 cvičenek. V roce 1904 jednota 4 bratřimi zúčastnila se sletu jihoslovanského Sokola v Lublani. V roce 1907 Uh. Hradiště bylo místem župního sletu. V roce 1908 ženský odbor zavedl cvičení dorostenek.

Příští rok, 1909, byl pro jednotu splněním jejího snu: zakoupen hotel „Koruna“ zásluhou bratra starosty Ing. Františka Beneše, budova přestavěna a v září bylo slavnostní otevření Sokolovny. V roce 1911 o svatodušních svátcích prožívala jednota slavnostní chvíle: uspořádán byl zájezd Sokolstva do Uh. Hradiště, přítomni členové předsednictva Č.O.S. se starostou Drem Scheinerem.

Světová válka jako všude jinde i u nás omezila činnost jednoty jen na tělocvičnu. Z pochopitelných důvodů cvičil jen dorost a ženy. Tehdy v roce 1916 starostou jednoty stal se br. MUDr. Filip Kocián. 29. říjen 1918 viděl jednotu s Národním výborem a místní posádkou v práci na oslavě našeho osvobození.

Od převratu Sokol uh. hradištský všemi svými složkami pracoval na tom, aby Uh. Hradiště, metropole moravského Slovácka, skutečně stalo se středem všeho sokolského života v župě Komenského. Jednota vzrostla početně a také svým významem

pro širé okolí. V roce 1922 na oslavu 50. výročí trvání jednoty byl u nás župní slet se Slováckým rokem. V roce 1926, v roce VIII. sletu všesokolského, jednota vyslala do Prahy 234 účastníky, z nichž bylo 117 borců. Stará Sokolovna nedostačovala zvýšenému ruchu tělocvičnému i vzdělávacímu, proto začalo se pracovat na stavbě nové Sokolovny. V době příprav zemřel však starosta jednoty, bratr MUDr. Filip Kocián, nedoživ se uskutečnění svých snah. Sokolovna nová vybudována v roce 1928-29 a otevřena slavnostním župním sletem v roce 1930 za hojně účasti sokolské župy Těšínské Jana Čapka.

Dnes v roce, kdy Sokolstvo vzpomíná 100. výročí narozenin Tyršových a 70. výročí založení Sokola, vzpomíná i naše jednota v klidu svého šedesátiletí. Uvědomuje si své poslání tělocvičné i vzdělávací v minulosti pro okolí blízké i pro župu a všemi svými silami v dalších letech bude pracovat k tomu, aby i nadále byla skutečným střediskem vši práce sokolské i národní, aby byla místem, odkud budou se šířit po celé župě snahy pracovní ve všech odvětvích sokolského usilování. To chceme a proto pracujeme.

Ant. Konečný.

Budtež spolkem bratří svorných, nerozdvojených ni náhledy politickými, ani náboženskými; bohatý buď bratrem toho, jemuž osudem méně přisouzeno; kdo duševními silami pracuje ke zdatu vlasti, buď upřímným bratrem toho, jehož ruce zdobí mozoly práce poctivé.

Jindřich Fügner.

Vzdělávací hlídka.

Zpráva o schůzi župního vzdělávacího předsednictva, konané 6. ledna 1932 v Sokolovně v Uh. Hradišti Přítomni: V. Zaoral, Fr. Cejnar, Růž. Glozová, J. Zatloukal, Alois Cablík a Fr. Milička. Omluveni: Rud. Böhm a Ant. Konečný.

Při zahájení této první schůze v roce Tyršově a sletovém br. ž. vzdělavatelem vysloveno přání, aby tato schůze nesla užitek po celý rok v sok. práci vzdělávací. Na to probírány zprávy z oběžníku ČOS. o župních důvěrnících, o přednáškách s diapositivu o Tyršovi, a o škole Tyršovi, o škole 14 denní ČOS, o zjišťování, jak se uplatňují ti, kteří vychodili školy vzděl., o pěvecké soutěži a o letošním dotazníkú o vzděl. činnosti.

Ke zprávě o schůzi vzděl. sboru ČOS. (7. a 8. listopadu 1931), otištěné v čís. 12. Věstníku doložil br. žup. vzdělavatel dodatky: naše župa v číselném výkazu o sok. knihovnách, o dokončení prohlídky sok. knihoven, o lednovém čísle žup. věstníku, o oslavách Tyršových, o přednášce J. Mahena a o konečném rozhovoru, jenž se rozvinul na podnět br. J. Hutaře, a o nezaměstnanosti a tísní hospodářské.

Za nepřítomného divadelního zpravodaje br. R. Böhma podal stručnou zprávu o divadelní soutěži v naší župě žup. vzdělavatel. Ze tří soutěžících jednot: Uh. Brod (Její pastorkyňa), Uh. Hradiště (Závěť) a Napajedla (Transport čís. 20) vyšla vítězem jednota Uh. Hradiště se 43 body (z 50).

Nato podali své zprávy okrskoví vzdělavatelé všech 4 okrsků. Jejich zprávy o vzděl. činnosti v r. 1931 mohly býti jen povšechné a podrobně o tom uvedou své zprávy na valné schůzi žup. vzděl. sboru. Každý však z nich měl jednu, dvě i více jednot neb poboček, na které si musel stěžovati pro úplnou nečinnost. Žel, jsou to někdy i jednoty dosti velké (Uh. Ostroh!).

Loutkářský zpravodaj br. C. Řezníček potěšil svou zprávou, že se mu podařilo letos naše loutkáře trochu rozprouditi. Zúčastnil se sám kursu loutkářského ČOS. v Praze a uspořádal župní loutkářský kurs v Uh. Brodě, jehož pokračováním byl kurs v Uh. Hradišti 10. ledna t. r. Pěvecký zpravodaj br. V. Zaoral nastínil vývoj ustavení se žup. pěveckého sdružení sok., které mělo 8 province první společnou zkoušku a již se zúčastnilo 85 bratří z 5 jednot. Druhá společná zkouška byla 10. ledna t. r. odpoledne v Uh. Hradišti. Koncert pěveckého sdružení na oslavy Tyršovy zadán v Uh. Hradišti na 24. ledna a v Luhačovicích na léto.

Pak stanoveno, aby valná schůze župního vzdělávacího sboru konala se 2. února (na hromnice) o 8. hod. ráno v Sokolovně v Uh. Hradišti a stanoven také její pořad.

Ve volných návrzích hovořeno bylo o lepším zhodnocení práce odborů biografických, o darování knih pro národní sdružení v Montevideu, o tom, aby okrskoví vzdělavatelé byli zváni na schůze okrskových cvič. sborů a aby do žup. vzděl. předsednictva přibrán byl zástupce biografických odborů. M.

Do jednot a poboček!

S netrpělivostí očekávají bratři okrskoví vzdělavatelé z jednot a poboček měsíční výkazy a já celoroční číselný výkaz. Bratři a sestry vzdělavatelé! V den, kdy toto píše (9. I.) mám dva výkazy: svůj (Krhov) a z Milošic, které byly letos první. Bude i letos třeba opět tolika dopisování mých i upomínání bratra statistikáře ČOS.? Z čeho pak mám pro valnou schůzi čerpati pro svou zprávu? Bratři, sestry! Nenechte nás dlouho čekatí a vyhovte vykonáním své povinnosti, kterou jste přece dobrovolně a s láskou (doufám) na sebe vzali! — Lhůta již minula. —

Nedávno vyšel 1. sešit nového ročníku „Sokolských proslavů“, vydávaných družstvem „Mor. legionář“. Proslavy pro žactvo, dorost i členstvo uvádějí nás krásně do sletového roku. Pro žactvo jest Kašpárkův proslav: „Chraňte se před chřipkou“ a „Do sletového roku“ a „Dívat se a myslit“. Pro dorost otvírá se jakási sletová hlídka: Sletové proslavy o Praze a první proslav „Hrad“ provádí nás Hradem. Krásný proslav - učí nás všimati si minulosti, ale nezapomínat pro ni na přítomnost a budoucnost! Pak jsou

tu ještě dva pěkné proslovy: „Pomluva“ a „Tanec“, z nich zvláště poslední jest časový a velmi vhodný. Pro členstvo jsou tu proslovy čtyři: „Heslo nového roku - IX. slet“, „Do nového roku“ (Část výkladů o Tyršovi), „Mír nebo válka“ a „Tyrš o sokolských výborech“, z nichž zvláště druhý a poslední jsou velmi pěkné. Bratři a sestry vzdělavatelé! Proč o tom zde píšete? Protože jsem přesvědčen, že kdo vedle „Vzdělavatele sokolského“ bude odbírat i také čísti tyto „Sokolské proslovy“, ten snadno a pěkně zdolá své vzdělavatelské povinnosti v roce Tyršově a sletovém. Kde jste „Proslovů“ dosud nedostali nebo neodbírali, dopište o ně družstvu „Mor. legionář“ v Brně, Klácelova 10.

Župní vzdělavatel.

Pozvání

na valnou schůzi župního sboru vzdělávacího sokolské župy Komenského,

kteří se bude konati 2. února 1932 (na hromnice) o 8. hodině ráno v Sokolovně v Uh. Hradišti.

Pořad jednání:

1. Zahájení a čtení protokolu o min. val schůzi.
2. Zprávy žup. vzdělavatele.
3. Zprávy okrskových vzdělavatelů, redaktora Věstníku, zpravodaje divadelního, loutkářského a pěveckého.
4. Volby okrskových vzdělavatelů a návrh na župního vzdělavatele.
5. Vzdělávací práce v roce Tyršově a IX. sletu.
6. Volné návrhy.

Valnou schůzi povinny jsou obeslati všechny jednoty a pobočky svými vzdělavateli nebo jejich zástupci a neobeslati se pokutuje. Těšíme se, že letos, v roce Tyršově a sletovém, se sejdem všichni, do jednoho!

Fr. Milička v. r.,
žup. vzdělavatel.

A. Cablík v. r.,
žup. jednatel.

Josef Horák v. r.,
starosta župy.

Bratře, sestro! Jak můžete býti dobrými činovnicí jednoty nebo pobočky, když nečtete sokolského tisku a nesledujete sokolské práce župní ze svého Věstníku?

Hlídka lyžařů.

Lopenické vršky.

Letošní zima nebyla dosud lyžařům příznivá. Sněhu málo i ve vyhlášených lyžovištích, v novinách i v rozhlasu každou chvíli

zpráva o odložení závodů. V této době pořádala naše župa svůj první lyžařský kurs na Lopeníku u Bojkovic. V kraji nikde stopy po sněhu, u Uh. Hradiště téměř kvetou fialky, není tedy divu, že mnohým tane na mysl: Jak to dopadne?

Ráno 16. ledna shromáždilo účastníky před nádražím v Bojkovicích Nákladní auto odváží lyže, několik autobusů pak lyžaře obcí Komnou k myslivně, o samotě stojící. Tam se vystupuje a počíná cesta smrkovým lesem. Po chvíli otvírá se obzor a přicházíme na první louky, zvané bystrické. Sněhu dosud nikde, v údolí leží moře mlhy a v něm jakoby plavaly vrcholky okolních hor. Na východě kopce okolo Vlárského průsmyku, Vršatec, Chmelová, Javorník. Na jihu Lopeník s vysokou věží triangulační. Javořina zahalena v mlhu. Slunce vítězně proráží mlhy, nastává jasný den. Dospěli jsme opět okraje lesa, kde již leží sníh. Čekáme na opozdilce a připínáme lyže. Vedoucí br. Zítka se spokojenou tváří počítá četný zástup okolo sebe.

Je nás na šedesát, většina žen, téměř všichni opatření řádným lyžařským úborem a výzbrojí. - Pak že není u nás v župě sokolských lyžařů.

Cesta vede úvozem mezi smrčínami. Pak vycházíme na první louku, opět smrkovým porostem, pak na druhou louku, zvanou Lopata - místo vyhlédnuté pro naši příští lyžařskou chatu. Vystoupíme na temeno kopce, kde pod triangulační věží jest cíl naší cesty. Sněhu všude dosti, není však nejlepší, poněkud tuhý. Bratr Zítka velí k nástupu, zatím co zraky všech bloudí po otevírající se krásné vyhlídce. Vítá všechny a pozdravuje jménem župy. Rozděluje na čtyři skupiny podle vyspělosti a určuje čtyři vedoucí. Každý z nich ujímá se svých svěřenců, vyhledá vhodný svah a cvičení začíná. Slunce hřeje tak, že odkládáme teplý oděv. V té pohodě čas rychle kvapí, ani se nenadáš a je zde poledne. Starostliví bratři z Bojkovic nám dopravili oběd až nahoru. Tento nám znamenitě zachutnal.

Po krátkém odpočinku cvičení odpoledne pokračuje. Bratr vedoucí přejíždí od jedné skupiny ke druhé a sleduje postup. Slunce již se sklání k obzoru, když se vracíme unavení, avšak veselí k myslivně. Tam ochotný lesník uschovává nám lyže a nestačí napájet žíznivé vodou. Autobusy nás odvázejí zpět do Bojkovic, kde se rozcházíme na nocleh po soukromých domech a hosiincích. Večer sešli jsme se k družné zábavě do sálu Záložny. Mezi tancem promítnuty byly tři filmové snímky lyžařské, čímž program velmi zpestřen. Zábava byla nenucená, neb lyžaři jsou vždy jedna rodina a o náladu není mezi nimi nouze.

Večerním vlakem a příštího rána přijelo ještě mnoho nových účastníků, takže počet jejich vzrostl přes sto. Cestou do hor přidružil se k nám bratr Milička, župní vzdělavatel, arci jen bez prkýnek. Autobusy nás odvázejí postupně k myslivně, kde čekáme u ohně. Den má zcela jiný ráz než včera. Vše jest zahaleno mlhou, stromy zavěšeny jíním, do tváří šlehá mrazivý vítr, který

proniká i teplý oděv. Nahoře na loukách síla větru se stupňuje ve větrnou bouři. Někteří snad jsou sklíčení špatnou pohodou. My však, kteří v těchto horách žijeme, milujeme je, i když nám ukazují nevlídnou tvář.

Po seřazení skupin, proti včerejšku značně početnějších, pokračováno v cvičení. Po obědě pak toto ukončeno a nastoupena zpáteční cesta.

Dva dni jsou příliš krátkou dobou, než aby z lyžaře začátečníka stal se umělec. Avšak snaživý přece mnohému se přiučil. Cvičitelé byli vybráni náhodně a v poslední chvíli, takže neměli možnosti se na svůj úkol připravit. Nevyhověli-li snad v některém ohledu, budiž toto pro ně omluvou! Byl učiněn začátek, a to začátek dobrý, tak velkého zájmu nikdo z nás jistě nečekal. Jsou-li slova mnohých účastníků upřímná, líbilo se jim to na Lopeníku a snad tam nebyli naposledy. Dočkáme-li se ještě letos dobrého sněhu, jistě přijedou znovu pookřát, potěšit se v těch našich horách.

Hore zdar!

Z—i.

Hlídka loutkářů.

Schůze loutkářů sokol. župy Komenského konala se v neděli 10. ledna t. r. v Sokolovně v Uh. Hradišti za účasti 30 bratří a sester. Pokračováno bylo v kurse, konaném v říjnu 1931 v Uh. Brodě. Účastníci prohlédli si zařízení loutk. divadla v Uh. Hradišti, jehož přednosti i nedostatky jim vysvětlil bratr Řezníček. Týž pojednal o správném ovládnání loutek, názorně sestavil několik výjevů užitím černého závěsu s náležitým osvětlením. Vytkl hlavní zásady moderního uspořádání výjevů, které jednoduchými prostředky docílují krásných, umělecky cenných výsledků. Účastníci měli příležitost viděti mnoho vhodných a jednoduchých zařízení i pomůcek. Nakonec loutkáři uh. hradišti zahráli 3 výjevy ze hry „Čeští muzikanti“, při níž uplatnili hlavně své krásné lesní dekorace akad. malíře br. Heřmana. — Schůzka loutkářů uspokojila, účastníci si s velikým zájmem prohlédli zařízení loutk. divadla a sledovali i výklady br. žup. zpravodaje. Jistě se těší zase snad v únoru na shledanou.

Poznámka. Majitele Alšova divadélka rodinného zvu na schůzku 2. února 1932 v 9 hod. dopol. do loutk. sálu Sokolovny v Uh. Hradišti. Předvedeno bude vzorné divadélko br. B. Beneše a br. Tichopáda.

Sociální hlídka!

Zprávy sociálních odborů a důvěrníků.

V lednu 1932 konají se valné schůze jednot a poboček, při nichž budou podávati zprávy sociální odbory a sociální dů-

věrníci. Zprávy tyto buďtež sestaveny podle dotazníku, který byl župním sociálním důvěrníkem jednotám minulého roku poslán! Zprávy pro valnou schůzi mají podati výkaz o sociální péči jednoty či pobočky a to v těchto směrech: 1. Vnitřní organizace. Má-li jednota odbor, buďtež uvedeni členové výboru, jinak budiž udáno jméno sociálního důvěrníka jednoty! 2. Co bylo vykonáno v oboru sociální péče a to a) vlastní činnost jednoty, podpory v nemoci, nouzi a nezaměstnanosti, zprostředkování míst, zápůjčky a příspěvky členům); b) součinnost s veřejnými sociálními podniky a spolky (Péče o mládež, Červený kříž, Liga proti tuberkulóze); c) jiné sociální úkony jednoty (příspěvky sociálním spolkům z podniků jednoty, jako jest divadlo, kino, propůjčení sálu a pod.) 3. Pokladní výkaz odboru. 4. Připravované podniky a pokyny nebo přání v ohledu sociální péče. Podle těchto zpráv, podaných na valných schůzích sestaví pak činovníci zprávu pro župního sociálního důvěrníka, který podle ní sestaví celkovou zprávu pro župní valnou schůzi.

Ustavení sociálních odborů a jmenování důvěrníků.

V uplynulém správním roku byly již ve větších jednotách ustaveny sociální odbory, a to polovice jednot a poboček v župě jmenovala sociální důvěrníky. Význam sociální péče jeví se i pro Sokolstvo, které ostatně již od počátku otázkou tuto v programu svém má, stále větší a naléhavější, zvláště v nynější hospodářské tísní. Tuto péči třeba postavit na pevný základ a je proto nezbytně třeba, aby ve všech jednotách a pobočkách bezpodmínečně byli jmenováni sociální důvěrníci, kteří by sociální péč v jednotách prováděli. Všechny větší jednoty a to ve všech městech v župě a ve všech velkých obcích sestavte na lednové valné schůzi sociální odbory a stanovte příspěvky, které členové těmto odborům mají odváděti. Pokyny a pravidla pro odbory najdete v loňském ročníku našeho věstníku.

Dr. Broček,

žup. soc. důvěrník.

Čtěte náš „Jas“! Náš sokolský týdeník „JAS“, který již pět let navštěvuje sokolské rodiny, vstoupil do VI. ročníku. Důvěry, kterou si získal, nezklame ani v novém roce a chystá pro své čtenáře nejedno překvapení. „JAS“, ač náleží mezi nejkrásnější listy, zvýší své povinnosti vůči celé své čtenářské obci a nezvyšuje ceny. Ač má bohatý obsah a krásné obrazy, přece je „JAS“ jedním z nejlevnějších - dostanete jej za 1 Kč týdně. Za 4 Kč máte 4 čísla, to jest 16 stran poutavé četby a obrázků týdně. Za 12 Kč čtvrtletně máte těchto stran již 208 a za 48 Kč ročně je 52 čísel o 832 stranách. „JAS“ vychází každý pátek a vždy vám způsobí novou radost a přinese příjemnou zábavu.

Ze župního předsednictva.

I. Radostný vstup do roku Tyršova vzrušen byl bolestnou zprávou o náhlé smrti starosty ČOS. a Sokola pražského, br. Dr. Josefa Scheinera, nezapomenutelného vůdce československého a slovanského Sokolstva. V pondělí dne 11. ledna 1932 odešel náhle žák a věrný apoštol učení Tyršova, jenž svou životní práci zajistil si nesmrtelné jméno v Sokolstvu a celém národě jako činitel silné vůle a tvůrčí síly, sjednocující a budující. Čest jeho památce!

II. Sokol americký uspořádá na IX. slet do Prahy dvě výpravy a chystá se na veřejné vystoupení nejen v Praze, ale i v jiných našich městech.

III. Zodpověděli jste již sletové dotazníky a poslali je župě?

IV. Zaplatili jste již sletovou daň? O vypořádání nedoplatků, jež jsou v naší župě přes 19.000 Kč, upomíná finanční odbor IX. sletu znovu župní předsednictvo, které za dlužící jednoty nemůže a ani nemá čím platit; proto vykonejte všichni brzy svou povinnost!

V. U příležitosti letošního 40. výročí trvání naší župy chceme uspořádat župní sokolskou výstavku. Připravujte kroniky, významné zprávy a listiny z archivu, statistiky, diagramy, mapy a jiné!

VI. Koncert pěveckého sdružení župního byl v neděli 24. ledna 1932 o 3. hodině odpoledne v Uh. Hradišti. Chystá se pokračování sletové divadelní soutěže ČOS, v Uh. Hradišti. Oba podniky budou včas ohlášeny návštěvními.

Alois Cablík,
župní jednatel.

Připravujete se již na slet? Šetříte a ukládáte si na cestovní fond? Pamatujte na účast dorostu a nemajetné příslušníky své jednoty nebo pobočky, kteří jako cvičenci chtějí se zúčastnit sletu!

Zprávy z jednot a poboček.

Z Luhačovic. — Silvestrovský večer. Tělocvičná jednotka Sokol uspořádala 31. prosince 1931 ve velkém sále Sokolovny silvestrovský večer, z jehož pořadu nejcenějším číslem bylo Delikatní poslání, aktovka francouzského dramatika E. Scriba, s porozuměním zahráná našimi ochotníky. Celková úroveň večera byla dobrá, hojná byla i návštěva, jak nejlépe dověděl br. pokladník.

Z Milotic. — Zpráva jednatele za r. 1931. — Naše pobočka konala v roce 1931 14 řadných, 4 mimořádné výborové a 5 členských schůzí, celkem 23 schůzí. Podle stavu ze dne 31. XII. 1931 má naše pobočka 68 členů (49 mužů, 19 žen). Během roku přistoupilo 21 členů a vystoupil 1 člen. Tento přírůstek je pro nás potěšitelný a je téměř stejný jako vloni, povzbuzující nás k větší činnosti a chuti k další práci. Bylo přijato 150 dopisů,

kteří byly všechny vyřizeny. Odesláno 106 dopisů. Celkem vyřizeno 256 dopisů. Přijem za rok 1931 bylo 4.262,55 Kč, vydání 3.907,10 Kč, zbyvá 355,45 Kč.

Z Milotic. — V neděli 27. prosince, odpoledne, uspořádala naše pobočka vánoční nadílku pro sokolské žactvo. Byla to milá slavnost našich dětí u stromečku, na kterou si děti pozvaly maminky a tatínky. I mnoho cizích dětí a lidí dospělých přišlo. Vstup byl volný. O 3. hod. odpoledne začal pořad. Nastrojený stromeček zazářil se světlem svíček a prskavek, rozsvěl se opona a na jevišti objevilo se 40 dětí v sokolských krojích. Pěkný obrázek. Jako první číslo zazpívaly děti, žáci i žacky, koledu „Půjdem spolu do Betléma“. Potom br. vzdělavatel promluvil o vánočním stromečku a rodičům vysvětlil, co chceme s jejich dětmi v Sokole. Žáci i žacky zazpívali pak koledu „Žežulka“. Čtvrtým číslem pořadu byl výjev „Pod sokolským stromečkem“ (F. K. Habětin), který předvedli téměř všichni žáci a žacky a několik dorostenek. Pěkný výjev, jemuž vadilo jen malé jeviště. Dva žáci a jedna žacka dále sehráli „Vánoční překvapení“ (Driml). Pěkná věc. Děti pěkně, až na podiv správně předváděly a hrály. „Krakonoš“ (Loutocký), předvedli dva žáci. Jeden trpaslík, druhý Krakonoše. Trpaslík velmi dobrý. Nejlepším číslem byly „Mysičky u vánočního stromečku“ (J. Loutocký) — předvedli dvě šestileté žacky. Velice roztomilé číslo. Že bylo pěkně, dokazuje to, že musely je opakovat. A myšičky se nebály. Opakovaly a obecenstvo plakalo smichem. „Deset malých černoušků“ (Liška—Klouček—Kordík) zacvičili žáci v pěkných úborech. Bylo viděti dobře nacvičenou věc. Hoši stejně a přesně cvičili a jistě zpívali. „Cukráčky“ (J. Loutocký) zacvičilo 6 žacek pěkně a stejně. Musely opakovat. Mimo tato čísla bylo do pořadu vloženo několik básní, které děti přednesly většinou s úspěchem. Jako poslední číslo byla nadílka. Každý žák i žacka dostal papírový sáček, v jehož útroběch bylo plno vhodných i sladkých věcí. Všichni stejně. Sestry zase navály čaje a napekly cukrovinek, bratři rozestavili na jeviště stoly a lavice a žactvo zasedlo k „dodrané“. Opona byla roztažena, děti se statečně živily a maminkám v obecenstvu zářily oči, jak jejich děti máme rádi. Celkem bylo podarováno a pohoštěno 60 dětí. Bratři a sestry, dík všem Vám za práci! U dětí a maminek jsme to již v Miloticích vyhráli, jenom tak dále.

Bohuslavice u Kyjova. Dne 6. prosince 1931 uspořádala naše jednota svým členům a uvedeným hostům mikulášskou zábavu. Je dnes velmi těžko u nás sehnati několik lidí, kteří by provedli několik čísel programu. Začátek byl již o 7. hodině a sál byl brzy naplněn. Na programu bylo 8 čísel hudebních, našich bratří hudebníků za vedení bratra kapelníka, 4 čísla zpěvná našich bratří, krátká jednoaktovka o 4 osobách „Já se musím oženit“ a jeden solový výstup. — Program byl pěkný. Všichni se snažili svého úkolu se poctivě zhostiti a obecenstvo pobaviti. Mikulášská nadílka byla hodně veselá. Po vyčerpání programu byla volná zábava do 12. hodiny.

Velká nad Veličkou. Po delší přestávce opět divadelní odbor nás velmi dobře pobavil na Silvestra 31. prosince. Sehrál veselohru „Hvězda veletřhu“ od R. Mařika. Tato veselohra se dobře hodí pro naše venkovská divadla. Má 4 muž., a 5 žen. úloh, jednu jevištní úpravu ve všech třech jednáních. Úlohy dobře byly obsazeny za režie br. Martina Hudečka. Úlohu Jaroslava Králíčka velmi dobře vystihl a sehrál br. JUC. Jan Rumišek, který se velmi dobře uplatnil ve své komické úloze se svým tchánem Jeremiášem Kolinem, jehož zahrál br. Martin Hudeček, nejlepší náš komik. Ostatní úlohy byly vesměs dobře obsazeny, tudíž i dobře provedeny. Br. Josef Tresner v úloze Zajíčka komickým

vzezením budil všeobecný smích. Krátce a dobře, tužil se. Ostatní úlohy byly většinou obsazeny staršími herci. Br. Vladimír Klusák hrál polic. komisaře v. v. Sochora, s. Julinka Jandová mladou paní Otylii, s. Anežka Zalmánková Pěpičku Slepíčkovou, s. Bět. Klusáková vdovu Slepíčkovou, s. Anna Klusáková paní Kolinkovou a s. Alžb. Šavarová služku Karlu. Hra byla dobře nacvičena, měla přirozený spád. Obecenstvo se znamenitě pobavilo, chvílemi smích bouřil sálem. I návštěva byla slušná. — Doufám, že v novém roce nám určitě náš divadelní odbor připraví několik her, na což se již těšíme. Nazdar! —dý.

Uh. Hradiště. Zpráva o vzdělávací činnosti Sokola za r. 1931. Vzdělávací činnost naší jednoty za rok 1931 vykazuje 88 proslův, 1 samostatnou přednášku, 8 přednášek v rámci členských besidek, 23 divadel, 14 loutkových divadel, 2 vycházky, 1 akademii, 2 zábavy s pořadem a 2 taneční zábavy. Z mimořádných podniků 49 hodin kursu anglického jazyka za vedení bratra Krémy, 1 slib nových členů a společná Husova oslava. Pro nové členy uspořádány 2 sokolské školy, jichž se zúčastnili 41 bratři a sestry. Odebíráno 645 sokolských časopisů, Poučná Tyršova knihovna vzrostla o 38 svazků v ceně 582 30 Kč (stav 638 svazků v ceně 7 934 Kč), zábavná Fügnerova knihovna vzrostla o 102 svazky v ceně 2 934 50 Kč) její stav koncem roku byl 882 svazků v ceně 13 335 20 Kč. Celkem 198 čtenářů vypůjčilo si 713 knih. Zvlášť bude vedena činnost biografického odboru. — Proti roku 1930 vzrostl počet proslův (o 35), besidek (o 1), čtenářů (o 93) a vypůjčených knih (o 364), ubylo odebíraných časopisů u žactva a dorostu (o 51), loutkových divadel (o 2) a značně slabší byla též činnost dramatického odboru (úbytek 7 div. představení bez zájezdu olomoucké zpěvohry). — Zhodnotiti celou tuto obsáhlou činnost není dost snadno. Činnost jednoty opravdu vzrostla všestranně, uvážíme-li, že vedle cvičitelských sborů a vzdělávacího sboru má samostatný odbor dramatický, zábavný, loutkářský, hudební, pěvecký, biografický, hospodářský, sociální odbor a nově se tvoří lyžařský odbor. Jednota nestojí již jen v čele osvětového a tělovýchovného ruchu města, ale stává se dnes i důležitým činitelem hospodářským, jak ukazuje víc jak 53 000 Kč, které odvádí na dávce ze zábav. Že naši novou Sokolovnou získávají i druhé spolky, o tom nejlépe svědčí skvělý úspěch pěveckého spolku Svatopluka při koncertu moravských učitelů a mistra Kubelíka. Je opravdu radostno pohledět, jak při významných podnikcích sjíždějí se k nám lidé z celého okresu, ba někdy i z celého Slovácka. Zasloužené úspěchy, zvláště ve sletové divadelní soutěži, jsou dobrým slibem i do příštího roku, roku Tyršova, kdy naše jednota vzpomíná 60. výročí svého trvání. Doufáme tedy, že tento významný rok nalezneme v horlivé a svorné práci pro čest věci sokolské a pro čest drahého jména Tyršova. F. C.

Napajedla. Zkouškám zdatnosti podrobilo se na podzim m. r. 54 žáků, 8 dorostenek a 15 členek. Výsledky jsou tyto: Na nářadí dosáhly členky 2 stupně II., 6 stupně III., 6 stupně IV. a 1 stupně V.; dorostenky 1 stupně II., 2 stupně III. a 5 stupně IV.; v tělocviku prostěm členky 3 stupně III., 7 stupně V., 4 stupně V., a dorostenky 2 stupně III. a 6 stupně 4.

Do St. Města. Damatický odbor Sokola ve Starém Městě vyvíjí v poslední době pěknou činnost. Po zdařilých předcházejících představeních připravil br. Pavlík na neděli 27. prosince 1931 divadelní hru se zpěvy od K. Fořta: Kráska ze Šumavy. I tentokrát měl br. Pavlík šťastnou ruku při volbě kusu i osob. Dovedl kolem sebe soustřediti kruh nových nadšených herců a je si jen přáti, aby je i nadále udržel. Hlavní představitelku děje Lidušku podala s. Věra Wildová dobře. Po druhém výstupu zbavila se počáteční úzkostlivosti a vžila se do úlohy s vrozenou jí elegancí. Zpěvní vložky zazpívala velmi dobře. Též br. Kudílek v roli Jeníka byl dobrým protějškem Lidušky a zhostil se svého úkolu s úspěchem. Výborná byla s. Otka Kriváková v úloze baronesy Jifiny a zpěvy doplnily její úplný úspěch. Varhala podán bratrem Semelou svérázně a sklídil zasloužený potlesk obecenstva. Br. Perutka vytvořil typ pravého direktora — byrokrata — a netřeba ani zvlášť zdůrazňovat, že br. Pavlík v roli Světelského jako vždy zhostil se svého úkolu dokonale. Také ostatní úlohy s. Lukášové v pí Udínkové, br. Chláchuly v baronu Urbanovi, s. Lidny Němečkové v Anče byly vytvořeny velmi zdařile. Bylo viděti pečlivou a svědomitou přípravu, která předem zajišťovala zdar představení. Zvláště

těž třeba zdůrazniti, že tentokráte bylo rozšířeno jeviště a úprava jeho byla vzorná, díky vkusné obrazotvornosti br. Hanáka s doplnky br. Pavlíka. Můžeme směle tvrditi, že tentokráte Sokol velmi příjemně překvapil. Těšíme se, že bude pokračováno v této úspěšné činnosti a budou v brzkou připravovány další podniky. — J. K.

Z Malenovic. Divadelní odbor Sokola sehrál 25. a 26. prosince Capkovo drama R. U. R. Těžká hra za řízení br. Dra Mansfelda byla velmi pečlivě vypravena a přehledným provedením zařadila se mezi nejlepší hry provedené na zdejším sokolském jevišti. Výborně sehrány byly úlohy ředitele Domina (br. Slovenčík), Heleny (s. Mikulčíková), a stavitele Alquista (br. Štěpánek). Zdařilé ukázky správně pochopené a promyšlené hry podali též naši osvědčení herci: br. Mališka v úloze Dr. Galla, sestra Mališková v úloze Nány, br. Brada (inž. Fabry), br. Řihák (účetní Bussmann), br. Ohnůtek (Hallemayer). Dobří byli roboti, zvláště Sula (s. Slovenčíková) a robot Radius (br. Chloudek). K závěru hry v těžkém ovzduší bez naděje a zániku jako světlý paprsek smírným uspokojením působí přilíb nového života naivní láska robotky Heleny, výborně podané s. Sevěčkovou a robotu Primuse, rovněž zdařile vystiženého bratrem Mrlíkem. — Mravní úspěch byl uspokojivý. A.

Uh. Hradiště. Činnost biografického odboru za rok 1931. Během roku 1931 předvedl náš biografický odbor celkem 113 velkých filmů, z toho 19 českých, 10 osvětlových, 3 sokolské, 4 pestré soubory pro mládež a 2 pohádky, kromě toho 40 poučných dodatků, 50 němých a 25 zvukových žurnálů. Bylo uspořádáno celkem 226 představení, z nichž bylo 10 pro děti a 7 pro školy. Největší zájem jevil se o české filmy, což je jistě zjev velmi potěšující.

Z Nanajedel. Měsíc prosinec věnován byl vnitřní práci a přípravám pro rok příští. Z podniků t. m. uvádíme. 6. prosince konala se mikulášská zábava s dobrým pořadím a tancem. 31. prosince konána pak zábava silvestrovská za velké návštěvy. V neděli odpoledne bývaly pravidelné tanční hodiny. Tentokráte upuštěno od sehrání vánočního divadla a přijato s povděkem, že sehrál u nás dram. odbor Čsl. Čer. kříže z Uh. Hradiště veselohru „Právo na hřích“ od Verneru. Hra se líbila. — 9. ledna konal se náš sokolský večírek a měl dobrou návštěvu, zejména z řad mladších. Obvyklá merenda stanovena na 9. února. 21. ledna bude členská schůze a 24. ledna pak řádná valná schůze s obvyklým pořadím. Před valnou schůzí bude každému členu doručen dotazník o příští účasti v jednotlivých odborech a účasti na sletu. — Dorostencům povoleno používatí malého salu ke hraní stolního tenisu.

Obsah řídí redakční kruh. — Redakční závěrka 10. každého měsíce. — Vychází měsíčně. — Vydává Sokolská župa Komenského v Kyjově. — Roční předplatné Kč 8.—. — Číslo jednotlivé Kč 1.—. — Za redakci odpovídá a příspěvky přijímá br. Ant. Konečný, prof. obch. akademie v Uh. Hradišti. — Tiskem K. Hvlisého v Uh. Hradišti. — Administrační a insertní d. tazy vyřizuje knihtiskárna Karla Hylského v Uh. Hradišti. — Povolení používání novinových známek uděleno výnosem ředitelství pošt. a telegr. v Brně č. 44.820/Vl. 13. V. 1920.

**Tělocvičny a hřiště zařizuje,
vešk. tělocvič. nářadí dodává**

**J. HUIJŇÁK A SYNOVÉ,
BRNO, KRÁLOVO POLE, ČECHOVA UL. 58.**

**Ceníky, návrhy a rozpisky
zdarma. — Za vše záruka!**

Dostaveníčkem sokolské společnosti jest

restaurace v Sokolovně

(hotel „KORUNA“ v Uherském Hradišti).

Výborná domácí kuchyně. — Přírodní vína.

O návštěvu prosí

JAN HOLUB, restauratér.

Pamatujte na sebe a své milé **úsporami** na dárkové a vkladní knížky

OKRESNÍ ZÁLOŽNY V UHER. BRODĚ!

Šetrnost je matkou svobody! Šetrností k blahobytu! Šetření - bohaté koření!

PLESOVÉ POZVÁNKY

objednejte jen v knihtiskárně

Karla Hylského v Uh. Hradišti

Mariánské náměstí. - Telefon 142.

K maškarním plesům papírové čepice a předměty k ozdobě sálu.

**Zařizování jevišť
malbu dekorací
v prvotřídním moderním provedení.**

Akad. malíř L. MOUCHA
ČAKOVICE U PRAHY.

Fabriční závod v Uh. Brodě č. 156.

Opravy jevišť. Nabídky a porady na požádání.

SOKOL BEZ KROJE JAKO PTÁK BEZ PEŘÍ.

Vzorné slavnostní kroje - cvičební úbory
pro členstvo - dorost - žactvo přesně
dle předpisu Č. O. S. dodává odborný
závod sokolský

Fach-Sport-Praha
II. ŽITNÁ 40 • TELEFON 338-7-3

Vyžádejte si zdarma ilustrovaný ceník!

ADAM PRAHA
KUNITICE

Výhodné placení.

Bezpečné
elegantní
tělocvičné
nářadí

s 5letou zárukou.

Vedoucí cenou a jakostí.

ZUBY spravuje, nové
zhotoví zlaté
chrupy i plomby **ZUBNÍ TECHNIK**

BR. STÁŇA INDRÁK,
UH. HRADIŠTĚ

ve vlastním domě proti školám, vedle fotografa Bartoně.